

Van klein vrijwilligers- initiatief naar initiatiefrijk ondernemerschap

Jeroen Kruit & Rosalie van Dam

Thuis viert haar vijfjarig jubileum in oktober 2020. Hoe heeft Thuis zich in de loop der tijd ontwikkeld? Wat zijn ze onderweg tegengekomen en welke accenten hebben ze gelegd? Hieronder komen een aantal fasen aan de orde. Dit artikel maakt deel uit van een serie van 3 artikelen als resultaat van het wetenschapswinkelproject Experimenteer Lokaal Thuis. Het artikel "Durf, daadkracht en dorst naar kennis" gaat in op de Thuis-aanpak. En in het artikel "Bouwen aan sociaal kapitaal voor een weerbare Wageningse samenleving" geven we als onderzoekers aan waarom Thuis zo'n interessant initiatief is.

Ontmoetingsplek en huiskamer

De aanloop

Een goed idee heeft vele vaders, of in dit geval moeders. Twee inwoners van Wageningen, Tutku Yüksel en Elsje van de Weg, met vergelijkbare dromen vonden elkaar. Wageningen miste volgens hen levendigheid en verbinding tussen de mensen en groepen. Het ontbrak niet zozeer aan mensen met ideeën, maar wel aan realisatiekracht. En zij zijn van het type dat zelf actie onderneemt als ze vinden dat dingen anders moeten. En zo maakten ze ruim 6 jaar geleden plannen om vorm te geven aan hun geloof in een meer sociale, duurzame en verbonden wereld. Na verschillende ideeën over

hoe dit vorm te geven, bijvoorbeeld door horeca-activiteiten, ontstond het idee van een gezamenlijke woonkamer voor Wageningen. Een plek waar oud, jong, lokaal, internationaal, studentikoos of werkend Wageningen elkaar kunnen ontmoeten, vinden, inspireren en samen kunnen werken aan meer levendigheid en saamhorigheid voor de Wageningse samenleving.

Start aan de Stationsstraat 32

De initiatiefnemers waren ervan overtuigd dat een fysieke plek noodzakelijk was om de gewenste onverwachte ontmoetingen te kunnen faciliteren. Een plek waar mensen zich Thuis konden voelen. Makelaars bleken helaas vooral op zoek naar

zekerheid over de financiering van te verhuren ruimtes. Er ontstond een opening toen Breunissen makelaars Thuis drie maanden speelruimte gaf door geen huur te vragen voor een leegstaand pand in het centrum van Wageningen. In de drie laatste maanden van 2015 slaagden ze erin voldoende middelen te vergaren via het innovatiebudget van de gemeente en een subsidie van Stichting DOEN om de huur voor heel 2016 te voldoen. En zo werd het pand aan Stationsstraat 32 een ontmoetingsplek waar je kunt werken, een initiatief kunt starten, activiteiten kunt organiseren en spullen, eten, planten etc. kunt delen. Je draagt bij aan Thuis in de vorm van tijd, spullen, kennis, of waar ook maar je waarde ligt en in ruil daarvoor kun je dus gebruik maken van de faciliteiten en mogelijkheden van Thuis. In eerste instantie bouwde Thuis aan een community waarbij mensen krachten bundelen en samen waarden creëren zonder dat daar per se geld bij kwam kijken.

Richten op initiatieven en ondernemendheid van mensen zelf

Tijdens de opstartfase van Thuis werd nog duidelijker dat de mensen met initiatieven elkaar maar moeilijk kunnen vinden en dat initiatiefnemers het lastig vinden om hun droom te vertalen in concrete actie. Na circa een jaar legden de oprichters een nadrukkelijker accent op initiatieven en ondernemendheid van mensen. Zonder de functie van huiskamer te veel geweld aan te doen veranderden ze de ruimtes een beetje, zodat het iets

minder een 'fijne hangplek' werd en iets meer 'plek om te werken en initiatief te nemen'.

Thuis ging zich actiever richten op het faciliteren van samenwerking en het organiseren van activiteiten met als doel elkaar door het delen van kennis, vaardigheden en tijd verder te helpen.

Aanpak maatschappelijke vraagstukken in ExperimenteerLokaal

Thuis introduceerde eind 2017 het idee ExperimenteerLokaal, een spin-off initiatief dat met vraagstukken uit de samenleving aan de slag wilde. Het ExperimenteerLokaal werd neergezet als een 'plek' om thema's die spelen in de maatschappij samen met allerlei geïnteresseerde en betrokken partijen onder de loep te nemen en verder te brengen. Een eerste proef met het experimenteerlokaal rondom zorg had in 2016 al plaatsgevonden. Deze bijeenkomst richtte zich op de consequenties van de bezuinigingen in de psychiatrische zorg. Thuis kreeg destijds wel erg veel verwarde personen over de vloer. Na een aantal incidenten en het probleem dat één groep nogal ging overheersen werd er een bijeenkomst belegd met alle partijen in de zorgwereld.

De gedeelde zorg over de situatie werd besproken met alle relevante partijen en zorgde daarna ook voor kortere lijntjes tussen de verschillende actoren op dit vlak in Wageningen.

Ook rond het onderwerp leegstand vonden er een bijeenkomst en gesprekken plaats met als doel te komen tot een meer gevulde en levendigere stad. Naast zorg en leegstand had het ExperimenteerLokaal ook onderwerpen als vluchtelingen, verbinden studenten en lokale bevolking, meer mensen laten meedoen, gebruiken duurzame technieken, kwetsbare groepen (ouderen, verwarde mensen), oneerlijke concurrentie, in het vizier. Uiteindelijk is het idee van een apart te ontwikkelen ExperimenteerLokaal voor de Wageningse samenleving weer losgelaten omdat de term bij andere partijen weerstand opriep. Thuis blijft deze onderwerpen overigens gewoon actief oppakken.

Samenwerkingsverband Welsaam

Door hun goede contacten, zowel ambtelijk als politiek, en de overtuigende vorm die ze inmiddels aan Thuis hadden kunnen geven, kregen de initiatiefnemers de kans om mee te doen in de aanbesteding (2018-2021) voor het sociale domein van de gemeente Wageningen. Sindsdien is Thuis 1 van de 28 partijen in het samenwerkingsverband Welsaam en staat ze voor de uitdaging om als formele partij mede invulling te geven aan de sociale agenda van de gemeente op het gebied van zorg, welzijn en participatie. De

deelname aan het samenwerkingsverband Welsaam heeft bijgedragen aan het verstevigen van de positie van Thuis in het institutionele veld in Wageningen en heeft ook gezorgd voor financiële zekerheid voor het initiatief van Thuis omdat het voorziet in 4 jaar basisfinanciering. Naast deze voordelen, komen met de nieuwe en in de praktijk hybride positie ook ingewikkelde vragen en verplichtingen over impact en gezamenlijke verantwoording in beeld.

Richting sociaal ondernemerschap

Verbouwing Thuis

De initiatiefnemers van Thuis slagen erin met een subsidie van het VSB-fonds, stichting DOEN en het Oranjefonds en heel erg veel vrijwilligers een noodzakelijke en grondige verbouwing van de ruimtes te realiseren. De ruimtes en daarmee de look van Thuis ondergaan een spectaculaire metamorfose. Dit maakt hen klaar voor de toekomst. 23 Maart 2019 vierde Thuis de verbouwing. Deze nieuwe look blijkt nieuwe mensen aan te trekken en zoals het er nu naar uit ziet tevens de bestaande groepen te behouden.

Toekomst

Om het voortbestaan van Thuis te garanderen probeert ze haar idealen rondom duurzaamheid

en een verbonden wereld te combineren met een steviger verdienmodel. De oprichters schaken daarbij op verschillende borden (zie ook het artikel: "[Durf, daadkracht en dorst naar kennis](#)"). Naast dat ze de principes van de deeleconomie hanteren worden ruimtes verhuurd, worden subsidies geworven, en zijn ze partner in samenwerkingsverbanden.

Transformaties

Thuis heeft in de afgelopen 5 jaar een enorme ontwikkeling doorgemaakt en verschillende transformaties ondergaan. De oprichters en de circa 50 vrijwilligers zijn zeer goed in staat signalen uit de Wageningse samenleving op te pikken en om te zetten naar actie. Grofweg zie je een aantal dimensies van ontwikkeling:

- Van een droom van 2 mensen naar een community met een verscheidenheid aan mensen en partijen
- Van huiskamer van Wageningen naar een plek om samen initiatief te ontplooiën.
- Van kleinschalig burgerinitiatief draaiend op vrijwilligers tot organisatie die een hybride is tussen sociaal ondernemerschap en institutioneel ingebedde luis in de pels.

Wij zijn benieuwd wat de toekomst nog meer brengt!

